

Askøy kommune har vurdert forslag til ny forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og har følgende kommentarer:

Helhetsinntrykket av forslag til ny rammeplan er godt. Den er strukturert, oversiktlig, tydelig og konsist, og fremstår i mye større grad enn tidligere som en forskrift til barnehageloven.

Intensjonen om å ta vare på og videreføre det beste i norsk barnehagetradisjon, og at leken fortsatt skal ha en sentral plass i barnehagens innhold er verdifullt og viktig og ivaretar barndommens og lekens egenverdi.

Forslaget til ny rammeplan er gjennomsyret av økte krav til barnehagens personale. Det er mange «må» og «skal». Det er positivt at ansvar og forpliktelser tydeliggjøres innenfor de ulike feltene, men det innebærer også at barnehagens rammebetingelser må stå i stil med det som nå kreves av personalet. Dette innebærer at barnehagen trenger en økt pedagogisk bemanning for å ivareta stadig nye krav på en god måte, og ikke minst at det fastsettes en nasjonal bemanningsnorm som minstestandard. Uten er det nærmest umulig å innfri alle kravene og forpliktelsene som forslag til rammeplan inneholder.

Videre er det viktig å tydeliggjøre forskjellen på «barnehagen skal» og «personalet skal». Slik sett kan ansvar og roller defineres enda tydeligere. Er det styrer, pedagogisk leder eller hele personalet vi snakker om? Disse begrepene brukes litt om hverandre gjennom dokumentet.

I kapitel 6, ansvar og roller, er det litt for lite fokus på det øvrige personalet, når vi vet at 2/3 av personalet ikke er pedagoger. Det innebærer at også de må bære en relativt stor del av ansvaret og forpliktelsene. Det må fremgå tydeligere i rammeplanen hvilke krav som kan stilles til assistenter og fagarbeidere.

I kapitel 6 heter det at barnehageeier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold. Vi mener at tyngdepunktet for lokale tilpasninger i forhold til innhold, metoder, pedagogisk arbeid må ligge i barnehagen, og hos dem som innehar den pedagogiske kompetansen. Det må gjerne skje i samarbeid med eier, og for så vidt også foreldre, men må ikke være opp til eier alene. Eierne av private barnehager har svært ulik bakgrunn og kompetanse på barnehagefeltet. Det stilles ikke noen form for krav til barnehageeiers kompetanse og kvalifikasjoner i rammeplanen eller barnehageloven.

Når det gjelder foreldres og barns medvirkning, er det kommet inn et nytt begrep i rammeplanen som heter «innflytelse». Dersom departementet mener dette innebærer en endring i forhold til tidligere praksis, må dette presiseres tydeligere. Hvis ikke foretrekker vi at man beholder begrepet «medvirkning» som er innarbeidet.

I kapitel 8, overganger mellom barnehage og skole er det å si at det må være et gjensidig ansvar mellom barnehagen og skolen for å lykkes med gode overganger for barn. Det innebærer at dette også må beskrives mye tydeligere i opplæringsloven. Så lenge det ikke står noe der, påhviler ansvaret barnehagene alene. I tillegg ønsker vi at det kommer inn en setning om at barnehage og skole må ha kunnskap om og kjennskap til hverandres virksomheter.

Vi mener det er positivt at barnehagens ansvar for barns fysiske og psykiske helse, mobbing og livsmestring er kommet inn i rammeplanen. Spesielt godt liker vi begrepet «livsmestring». Men hva det innebærer for personalets arbeid bør tydeliggjøres i veiledningsmateriell, temahefter.

Videre trengs det også slik tydeliggjøring av temaet vurderings – og dokumentasjonsarbeid. Dette er et felt det er stor variasjon mellom barnehager i forhold til hvordan de ivaretar og mestrer det.

Kunnskapsdepartementet ønsker særlig svar på følgende spørsmål:

Fungerer forlaget til ny rammeplan som et tydeligere styringsdokument?

Rammeplan for barnehagen skal være et sentralt styringsverktøy som synliggjør hvilke krav samfunnet stiller til kvaliteten på barnehagetilbudet, og som skal brukes til å føre tilsyn med at eier oppfyller sine forpliktelser og sitt juridiske ansvar.

Etter vår vurdering vil den nye rammeplanen fungere godt som et styringsdokument for barnehagen. Den gir tydelige føringer, men gir også rom for lokal handlefrihet.

Det har alltid vært et dilemma at rammeplanen skal fylle mange funksjoner og være rettet mot mange målgrupper. Dersom den først og fremst skal være et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet, vil den i mindre grad være godt egnet for andre formål, som for eksempel et verktøy for barnehagemyndigheten i forhold til tilsyn. Askøy kommune mener at den nye rammeplanen gir mindre tydelighet for tilsynsmyndigheten enn den forrige. (F.eks. årsplanens innhold).

Det vil være behov for at det settes av både tid, kompetanseutvikling og økonomiske ressurser til implementering av den nye rammeplanen.

Fungerer forslaget til ny rammeplan som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet?

Rammeplan for barnehagen er en forskrift til barnehageloven. Den har utdypende bestemmelser om barnehagens formål og innhold. Den er barnehagens og personalets viktigste pedagogiske arbeidsdokument. Personalet bruker rammeplanen når de skal planlegge sitt arbeid med barn i barnehagen. Men det er et savn at det ikke lenger står konkret hva en årsplan skal inneholde og beskrive. Det kan eventuelt løses ved at det utarbeides veiledningsmateriell om årsplanarbeidet.

Ivaretar forslaget til ny rammeplan barnehagens brede samfunnsmandat?

Den nordiske modellen og norsk barnehagetradisjon er videreført, og barnehagens samfunnsmandat har blitt tydeligere i den nye rammeplanen gjennom presisering av synet på barn, verdigrunnlag, allsidig læring og utvikling.

Hvilke deler av rammeplanen bør utdypes i veiledningsmateriell?

Når rammeplanen har fått en så strukturert og presis form, og er kraftig kortet ned i forhold til beskrivende tekst, må dette få konsekvenser for at det utarbeides veiledningsmateriell eller temahefter innenfor mange områder.

Det sies at den nye rammeplanen har økt fokus på de yngste barna, mobbing, progresjon, mm., men når det under hvert av disse punktene kun er formulert noen få setninger, må dette utdypes og komme mye tydeligere frem i annen dokumentasjon, som for eksempel i tilhørende temahefter.

For eksempel er det ønskelig for følgende områder:

- De yngste barna i barnehagen, inkludert tilvenning, medvirkning
- Minoritetsspråklige barn og flerkulturelt arbeid
- IKT i barnehagen
- Mobbing
- Barns psykiske helse, livsmestring, medvirkning
- Vurderings – og dokumentasjonsarbeid
- Progresjon
- Årsplanarbeid
- Barn med særskilte behov, inkl. individuell tilrettelegging